

(41) mu je uspelo za komaj vidno nijanso bolje. Uhlandov „Pastirček vrh planin“ (49) se nam smili v tujem podnebj; Ovidijevi šestomeri o zlati dobi so se prelevili v neroden sonet (103). Iz Anast. Grūna so zanimali našega poeta-založnika v prvi vrsti spomini na Adrijo: Pozdrav Jadranskemu morju (34), Vožnja po morju (= Meerfahrt, str. 40 s francoskimi naveski!), Beneške gondole (= Gondelfahrt, str. 39). Vohuniti še dalje za to pesniško kontrabando se mi zdi nečastno. — Med temi pavovimi peresi štrli nekaj revnega lastnega perja, ki bi se ga na dno duše sramoval celo naš Marka Pohlin, pa naj opeva častiti gospod Beuk naš Trst, z Mihcem in Jakcem na magistratnem stolpu, ali „Dragotinov pomol“ (14), divni Miramar ali Barkovlje, „biser zlati, Trsta ključ in raj“ (29), ali „Venecijo“, „prekrasno ladjo na turbine“, ki „razdaljo iz Benetk preplava v treh urah, vozi polno glav“ (21). Njegovi Spomini, Alkohol, Rojstni dom, Košnja v senožetih so deloma tipografske kaprice ali pa nedopustne banalnosti.

Isti prevajatelj je ravnokar poslal v svet v novi izdaji 11 spevov prevoda iz Odiseje. Komur je mar zdravih oči in lepota slovenskega jezika, naj tega najnovejšega stvora Beukove podjetnosti nikakor ne vzame v roke. Gospodu avtorju pa svetujemo prav nujno, da se obrne do kakega srednješolca, ki naj ga seznanj s temeljnimi pojmi slovenskega pravopisa, predvsem o ločilih. Še bolje pa stori, če se ravna po besedah, namenjenih njegovemu „Stiholovcu“ na str. 144:

„Z Parnasa, prosim, vrni se nazaj,
je pot nevarna, vrh zelo strmán,
za razne ude je nevaren kraj!“

Kapistran.

Črtica iz bakteriologije. Spisal ravnatelj inž. chem. J. Turk. V Ljubljani, 1915. M. 8°. 36. str.

Časovne razmere so bile povod tej poljudni razpravi, ki smo jo čitali v listkih „Slovenskega naroda“. V lahko umljivi besedi nas uvaja pisatelj v življenje in delovanje bakterij, povzročiteljic kužnih ali nalezljivih bolezni ter raznih drugih izprememb v živi in mrtvi prirodi; predvsem se ozira na važno nalogo, ki jo ima ta milijardska čreda nevidnih mikrobov v gospodarstvu prirode, da razkraja organske tvori ter jih pripravlja za živež rastlinam. Važni sredstvi v boju proti bakterijam sta hlad in toplota; hlad zadržuje bakterije v razvoju, dočim jih dovolj visoka toplina zamori in uniči. — Članek je tak, da bi ga v primernem posnetku z veseljem pozdravili tudi v kaki srednješolski čitanki ali pa v berilu za kmetijsko-nadaljevalne šole. Pridružujemo se pisateljevi želji, „da nas naj zdravnik-bakteriolog popelje še v življensko delavnico bolezniskih bakterij, ki nas danes najbolj zanimajo“.

J. Ribič.

Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod. S poljudnim opisom človeškega telesa. Sedmi pomnoženi natis. Založila Goričar & Leskovšek v Celju, 1914. V. 8°. 110 + II str. Broš. 1 K.

Preprosto ljudstvo nima vedno trdnega zaupanja v zdravniško vedo; raje si poišče v raznih boleznih pomoč med vaškimi „veščaki“, kakor da bi potrkalo na vrata izkušenega zdravnika, ki ga na kmetih često tudi nima pri roki. Več ali manj uspešnih domačih sredstev nam podaja ta „Zbirka“ neimenovanega sestavitelja, ki je doživela pri nas izredno srečo, da roma tekom enega četrtsotletja že sedmič med ljudstvo. Žal, da njena popularnost in razširjenost ni v nikakem razmerju z nerodno obdelano vsebino, ki je večinoma posnetek iz raznih knjig znanega Seb.

Kneippa. Dolžnost založnika bi bila, da bi poveril knjižico pred ponatisom večji roki, ki bi iztrebila mnoge naivnosti in očedila jezik nešteti marog. Sedma izdaja je dosloven ponatis šeste, celo datum šestega natisa je ostal v sedmem po neprevidnosti neizpremenjen; torej je dodatek, kakor da bi bil ta natis „pomnožen“, le nečedna špekulacija in neresnica. In tako čitamo tudi še sedaj n. pr. na str. 29. tale „recept“: „Ako si počen (!) . . . Naberj rmana, ga posuši in štupo (!) napravi žnjega (!); tisto štupo uživaj na gorkem vinu. To ti bo pomagalo hitro.“ Mogoče; toda bojim se, da čitatelj vnovič zbolj, ako mora uživati tako slovenščino! — Mnogo bolj bo ustrezala svojemu namenu knjiga: „Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravljenju. Po izkušenih virih sestavil A. M. V Ljubljani, 1914“.

J. Ribič.

Šenoa Milan, Dialozi i dramoleti. Izdalo „Društvo hrvatskih književnika“. Zagreb, 1914. „Savrameni hrvatski pisci“, knj. 33. 80. 131 str. Cena 2 K. Letni naročniki dobe 6 knjig za 6 K.

Milan Šenoa, sin velikega romanciera, vseučiliški profesor oceanografije v Zagrebu, je obenem plodovit beletrist. Pred leti je pri „Matici Hrvatski“ izdal roman „Exodus“, ki se je bavil z izseljeniškim problemom, a med edicijami „Društva hrvatskih književnika“ za l. 1912 „Kvarnerske pripovedi“. Milana Šenoa veže njegova stroka na morje, pa tudi življenje počitnic, ki jih rad preživi ob sinji Adriji. Da je morje in obmorsko življenje njegov element, vidimo tudi iz te najnovejše njegove knjige, ki obsega desetero dramatskih dialogov. Prvi štirje nam rišejo življenje na morski obali in so najbolj uspeli.

Pilot se vrne slep iz sueškega prekopa; žena mu je med tem postala žrtva zapeljivcu. Pilot ji odpusti: je pač dobrega srca in pa — slepcu in otroku treba dvoje zdravih oči. Poleg tega „romana“ je humoreska o mornarju, ki so ga sedem let zaman iskali, a se je osmo leto vrnil. Žena se mu je med tem zopet poročila; mornar dobi svoj denar in — odide, tako da ga oblasti niso izsledile. Sploh je tam v Zapadni Indiji in v Ameriki mnogo naših ljudi, ki so baje izgubljeni. O tem se je v svojem 80. letu uverila tudi gospodična Natalija, ki ji je njen Seraf pred 50 leti izginil nekje v morskih valovih; večno luč goji njemu v spomin, študira zemljevide ter pozna na njem vse kraje, kjer se je ponesrečil kak parobrod, a končno prevara! Seraf je med tem že davno svojo ameriško hčer ekspediral v Evropo in dobra Natalija ji zapusti svoj imetek. Nekje v obmorskem kopališču sta se srečala „on“ in „ona“, ki sta se nekdanj ljubila, a se sedaj komaj spoznata, on živi od svoje prošlosti, ona pa kot mati v bodočnosti. — Mnogo, manj zanimivi so ostali dramoleti, ki nas uvajajo v salonsko zagrebško življenje. Dialog v hotelski sobi „Post festum“ je prazen, istotako „Jedno popodne“, pa tudi „Komedijska“. Dobro pogojena pa je klepetava Tinka na „Viziti“, ki Ivano utruji tako, da se zgrudi brez zavesti v naslanjač. „Neverjeten slučaj“ se tiče nezakonskega materinstva in je res neverjeten. — Knjiga je lahko štivo in zbudi odmev le v prvih svojih dialogih. Eden si zapomni morda izrek (str. 53): „Ve žene ste nerazrezane knjige, za katere nikdar ne veš, kaj je notri, a ko jih razrežeš, jih je treba kupiti“; drug pa bo šolnikom citiral besede o ženski gimnaziji (str. 108): „Dogodila se bo čudna historija: klasiki pojdejo v katacombe, logaritmi med planete, a od gramatike bo ostalo le malo, samo: amo, amas, amat . . .“

Dr. Fr. Ilešič.